

ಚಿತ್ರ: ಮಂಜುನಾಥ ಭಟ್

ಇರುವೆಯಿಂದ ಆನೆಯವರೆಗೆ, ಪಾಚಿ, ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಆಕಾಶದತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವ ಮರದವರೆಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು, ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಬದುಕು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಲಿಯುವಂತಹದ್ದು ತುಂಬಾ ಇದೆ.

ನವೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿಯವರೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ತಾನು ಶಕ್ತ ಎಂದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಟ್ಟವೇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ತಾನು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಮನದೊಳಗಿದ್ದರೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದೂ ಅವಶ್ಯ.

ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ

ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವರ್ಷದ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯದ್ದೇ ಕಹಳೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳ ಜಳಕವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವುದು ಪುಳಕದ ಕ್ಷಣಗಳು. 'ಮಳೆ ಚಾರಣ' (ಮಾನ್ಸೂನ್ ಟ್ರೆಕ್ಕಿಂಗ್) ಮಾಡುವ ಆಸಕ್ತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗಿರಿಶೃಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಳೆಯ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಗಿರಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಂಜು ಆವರಿಸಿತೆಂದರೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ದೂರದಬೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಹೌದು, ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿದ ಅನುಭವ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಟ್ಟ ದೂರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ದಿನನಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆದೇ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬೆಟ್ಟ, ಕಣಿವೆ ಒರಟಾಗಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು.

ಖಾಸಗಿ ಚಾರಣ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಯೂತ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಚಾರಣವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚಾರಣ ಸಂಘಟಿಸುವುದೂ ಇದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ 'ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಸಂಚಯ' ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಸುರಕ್ಷತಾ ಅಭಿಯಾನ (ಅಧ್ಯಯನ ಚಾರಣ) ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಅಭಿಯಾನ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ವನಬೆಳಕು ರೀತಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಅಗತ್ಯ, ಶೋಲಾ ಅಡವಿಯ ಮಹತ್ವ, ನದೀಮೂಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬದುಕು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರ ಅಡವಿ ಕಾಳಜಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಅಡವಿಯಲ್ಲೇ ಪಾಠ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ 'ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಸಂಚಯ'ವು ಪೂರ್ತಿ ಬೆಂಬಲ

ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಾರಣದ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ, ಅರಿವು, ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಳಜಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಡನಾಟ ಇರಬೇಕು. ಚಾರಣದ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಸೆಯದೇ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಡದೇ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡದೇ, ರಾತ್ರಿ ಉಳಕೊಂಡ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಂದಿಸಿ ಜಾಗೃತಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಗಿರಿಕಣಿವೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಪಾಯಕರ ಕೂಡ. ಸ್ವಲ್ಪ ಎಡವಟ್ಟಾದರೂ ಅಪಾಯ ಖಚಿತ. ಆಳವಾದ ಕಣಿವೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಜಲಪಾತದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗಿ ಸಾವಿಗೀಡಾಗುವವರ ಸುದ್ದಿಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅಮಲು ಪದಾರ್ಥ ಸೇವಿಸಿ ಚಾರಣ ಮಾಡುವವರದ್ದು ಕೂಡಾ ಇದೇ ದುರಂತ. ದೇವರಮನೆ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಡವೆಯ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಯರ್ ಗ್ಲಾಸ್ ತುಂಡು ಚುಚ್ಚಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾದದ್ದು, ಭದ್ರಾ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ಕೆಜಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಚಪ್ಪಲಿ, ಸ್ಕೂಲಭಿದ್ಧು - ಇವೆಲ್ಲ ಮೋಜು ಮಾಡಲೆಂದೇ ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಬರುವವರ ಕೊಡುಗೆ.

ಗುರಿಯಷ್ಟೇ ನಡವಳಿಕೆಯೂ ಮುಖ್ಯ

ಚಾರಣದಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಮನೋಧರ್ಮವೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಚಾರಣದ ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು (ಇದು ನಮ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಚರ್ಮ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ; ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣಾ ಹೊದಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಳೆನೀರನ್ನು ತನ್ನೊಳಗಿರುವ ಜಲನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡವಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತವೆ.) ಕಣಿವೆ ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶೋಲಾ ಅರಣ್ಯ, ನದೀಮೂಲದಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ತಾಣ. ಇರುವೆಯಿಂದ ಆನೆಯವರೆಗೆ, ಪಾಚಿ, ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಆಕಾಶದತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವ ಮರದವರೆಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು, ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಬದುಕು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಲಿಯುವಂತಹದ್ದು ತುಂಬಾ ಇದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಕುಸಿತ, ಜಲಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಗಳೇನು? ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚು ನಿರಂತರ ಆದಾಗ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಮಳೆಕಾಡಿಗೆ ಆಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು? (ಬಹುತೇಕ

ಮಳೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೆಲ್ಲ ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಟೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಊಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವ ಕುದುರೆಗಳು ಉರುಳಿಬಿದ್ದವು. ಆ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ ನಮ್ಮನ್ನು ತಲುಪಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲೂ ಜಾರಿ ಬೀಳದ ಗಡ್ಡರ್ ಪಾಸ್ ಎಂಬ ಪಾಯಿಂಟ್ ಅನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ನನಗೊಂದು ಪವಾಡದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಚಾರಣಿಗರ ಟೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಗೋ ನಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಬಂದೆವು.

ಈ ಟ್ರೆಕ್ ಬರೀ ಸುಂದರ ನೋಟದ ಆಹ್ಲಾದವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಮಾಲಯದ ಕ್ರೂರ ಮುಖವನ್ನೂ ಕಾಣಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. —ಮಂಜುನಾಥ ಭಟ್, ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕ